

ความเป็นมาของปัญหา

วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพัฒนชยการพระนครศรีอยุธยา เป็น วิทยาเขตประเภทบริหารธุรกิจแห่งเดียวของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาที่ตั้งอยู่ในส่วน ภูมิภาค มีจุดมุ่งหมายในการผลิตนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตร- วิชาชีพชั้นสูงสาขาบริหารธุรกิจทางการบัญชี การตลาด และการเลขานุการที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ ตลอดจนทักษะทางด้านธุรกิจ และพัฒนชยการ เพื่อจะเป็น แนวทางประกอบอาชีพและเพื่อสนองตอบความต้องการของตลาดแรงงานทางด้านนี้ในส่วนภูมิภาค ดังนั้นเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น วิทยาเขตจำเป็นต้องมีแหล่งสะสมวิทยาการที่ จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนตลอดจนการค้นคว้าของนักศึกษาและคณาจารย์ ซึ่ง ได้แก่ห้องสมุด

ห้องสมุดมีความสำคัญในทุกระดับและทุกสาขาวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษา ทางด้านบริหารธุรกิจ ห้องสมุดจะเป็นแหล่งปลูกฝังนักศึกษารัฐกิจให้มีทักษะในการแสวงหาข้อ สั้นเทศเพื่อสนองความต้องการด้านข่าวสารอย่างพอเพียง ซึ่งนอกจากจะส่งเสริมการศึกษา แล้ว ยังจะช่วยให้นักศึกษาประสบความสำเร็จทางวิชาชีพในอนาคตอีกด้วย สิ่งที่จะช่วยให้ บริการของห้องสมุดบรรลุวัตถุประสงค์ได้ก็โดยการที่บรรณารักษ์รู้จักคัดเลือกและจัดหาเอกสาร สิ่งพิมพ์และวัสดุอื่น ๆ ได้ถูกต้องตามความต้องการของผู้ใช้ (Carter and Wallace 1964: 14) โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือซึ่งถือเป็นทรัพยากรหลักของห้องสมุด (Golden 1974: 269) ควรจะได้มีการศึกษาการใช้ เพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้พิจารณาคัดเลือกวัสดุเพื่อการจัดหาและ จัดเก็บให้สนองความต้องการของผู้ใช้ต่อไป

ในปัจจุบันการผลิตหนังสือสามารถผลิตได้อย่างรวดเร็วกว้างขวางมาก มีสิ่งพิมพ์ทั้ง ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศผลิตออกมามากมายซึ่งห้องสมุดไม่สามารถจัดหาเข้ามาได้ทั้งหมด เพราะต้องคำนึงถึงงบประมาณ สถานที่จัดเก็บและคุณค่าของวัสดุ (Owen 1967: 15) ดังนั้น สิ่งจำเป็นที่ต้องคัดเลือกหนังสือให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด และสิ่งที่จะเป็นเครื่อง

แสดงการใช้และความต้องการใช้หนังสือของผู้ใช้ได้ประการหนึ่งคือ หลักฐานการยืมหนังสือ เพราะบรรณารักษ์จะสามารถทราบได้ว่าหนังสือหมวดหมู่ใดมีผู้ต้องการใช้มาก และหมวดหมู่ใดที่ผู้ใช้ต้องการใช้น้อย ซึ่งจะทำให้ทราบได้ว่าจำนวนหนังสือที่มีอยู่เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้หรือไม่ ข้อมูลเกี่ยวกับการยืมจะเป็นแนวทางและใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดในอนาคต ช่วยให้การจัดหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ช่วยประหยัดงบประมาณและทำให้ผู้ใช้ได้ใช้หนังสืออย่างคุ้มค่าที่สุด (กุลวรา อุพงศ์ไพโรจน์ 2528: 2-3) นอกจากนี้ยังนำไปใช้พิจารณาคัดแยกหนังสือเพื่อการจัดเก็บ (Storage) การจำหน่ายหนังสือออก (Weeding) ตลอดจนการเปรียบเทียบการใช้หนังสือของห้องสมุดในประเภทและระดับเดียวกัน และการเปรียบเทียบอัตราการยืมหนังสือกับมาตรฐานของห้องสมุด (จรรยา ไพโรจน์กุล 2524: 23)

จากความสำคัญของการศึกษาการใช้หนังสือดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะศึกษาการใช้หนังสือ โดยใช้ห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพัฒนชัยการพระนคร - ศรีอยุธยา เป็นแหล่งทดสอบและเก็บข้อมูลการใช้หนังสือเป็นระยะเวลา 3 ปีการศึกษา (2526-2528) เพื่อจะทราบอัตราการการใช้หนังสือโดยคัดแยกตามหมวดหมู่ของหนังสือ อายุ ภาษา ปีที่พิมพ์ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนา และจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด ให้สนองการใช้และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ต่อไปในอนาคต เพราะการใช้หนังสือในอดีตเป็นเครื่องชี้ที่ดีถึงการใช้ในปัจจุบัน หรือการใช้ในปัจจุบันเป็นเครื่องชี้ที่ดีถึงการใช้ในอนาคต (Lancaster 1982: 15) นอกจากนี้ข้อมูลจากสถิติยืม-คืนหนังสือสามารถใช้เป็นเครื่องวัดการใช้ของครูและนักเรียนได้เพียงพอ และสะท้อนให้เห็นการใช้ได้ดีพอสมควรในห้องสมุดขนาดเล็กที่ให้บริการแก่นักศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และไม่ได้เกี่ยวข้องกับงานวิจัยโดยตรง (Voigt 1976: 66; Hardestry 1981: 262) ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงศึกษาการใช้เฉพาะการยืมออกเท่านั้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประเภทของหนังสือที่มีในห้องสมุด โดยเทียบกับหลักสูตรที่เปิดสอน
2. เพื่อศึกษาการใช้หนังสือของห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพัฒนชัยการพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามสาขาวิชา ตามปีที่พิมพ์ และตามภาษาของหนังสือที่มีผู้ใช้

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตครอบคลุมการใช้หนังสือทุกสาขาวิชาของห้องสมุดวิทยาลัย - เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาลัยพยาบาลพระนครศรีอยุธยา ยกเว้นหนังสือของ หนังสืออ้างอิง นวนิยาย และวารสารเก็บเล่ม โดยศึกษาการใช้จากข้อมูลการยืมหนังสือออก ที่บันทึกไว้ในบัตรกำหนดสิ่งเป็นระยะเวลา 3 ปีการศึกษา (มิถุนายน 2526 - กุมภาพันธ์ 2529)

ลุ่มมิตฐานของการวิจัย

1. หนังสือที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับหลักสูตรการเรียนการสอนของวิทยาลัยพยาบาลพระนครศรีอยุธยา จะมีอัตราการยืมสูงกว่าหนังสือที่มีขอบเขตเนื้อหาวิชาทางด้านอื่น ๆ
2. อัตราส่วนการใช้หนังสือภาษาไทยมีมากกว่าหนังสือภาษาอังกฤษ
3. หนังสือที่มีปริมาณการใช้สูงจะมีอายุไม่เกิน 5 ปี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร เอกสาร วิทยานิพนธ์ และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ทั้งในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
2. วิเคราะห์หนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุด โดยนำรายวิชาในหลักสูตรมากำหนดหมวดหมู่ตามระบบการคัดหมู่ทศนิยมดิวอี้ แล้วนำหมวดหมู่ที่ได้มาตรวจสอบกับบัตรแจ้งหมู่เพื่อจะทราบว่าหนังสือในห้องสมุดตรงกับหลักสูตรการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด
3. สร้างบัตรบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือแต่ละเล่ม ได้แก่ เลขหมู่ เลขทะเบียน ชื่อผู้แต่งหนังสือ ชื่อหนังสือ ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ ภาษาของหนังสือ ความสอดคล้องกับหลักสูตร และจำนวนครั้งที่มีการใช้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือประกอบการวิจัย
4. กำหนดให้ร้อยละ 50 ของชื่อหนังสือในห้องสมุดทุกสาขาวิชาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีหยิบหนังสือ 1 ชื่อเรื่อง วัน 1 ชื่อเรื่อง

5. บันทึกรายละเอียดของหนังสือแต่ละเล่มที่หยิบออกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เลขหมู่ เลขทะเบียน ชื่อผู้แต่งหนังสือ ชื่อหนังสือ ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ ภาษาของหนังสือ ความสอดคล้องกับหลักสูตร และจำนวนครั้งที่มีการใช้ ลงใน บัตรบันทึกที่เตรียมไว้

6. ศึกษาข้อมูลที่รวบรวมมาในรูปแบบบันทึก และคัดแยกบัตรของหนังสือแต่ละเล่ม ตามหมวดหมู่ของระบบทศนิยมดิวอี้ แล้วแจกแจงลงตารางการใช้หนังสือตามประเภทของหนังสือ ที่มีการใช้และไม่มีการใช้

7. นำบัตรบันทึกในแต่ละหมวดหมู่มา แจกแจงลงตารางการใช้หนังสือตามหมวดหมู่ ของระบบทศนิยมดิวอี้ เพื่อจะทราบถึงปริมาณการใช้หนังสือแต่ละสาขาวิชาอย่างละเอียด

8. แจกแจงการใช้หนังสือแต่ละสาขาวิชาตามภาษาของหนังสือเป็นภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษ ตามปีที่พิมพ์ เป็นช่วงอายุ 5 ปี และก่อนหน้านั้น เพื่อจะทราบถึงภาษาและ อายุของหนังสือที่ใช้

9. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการบรรยายประกอบตาราง และนำเสนอด้วยวิธีการทาง สถิติดังนี้

$$9.1 \text{ หาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร } P = \frac{f}{N} \times 100$$

$$9.2 \text{ หาค่าอัตราส่วน (ครั้ง/ชื่อ) } = \frac{\text{ผลรวมของจำนวนครั้งที่ใช้ในแต่ละหน่วย}}{\text{จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือในแต่ละหน่วย}}$$

10. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

11. รายงานผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพของหนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพณิชยการพระนครศรีอยุธยา

2. ทำให้ทราบสภาพการใช้น้ำหนังสือของห้องสมุดวิทยาเขตพัฒนการพระนครศรีอยุธยา
ในด้านอายุ และภาษาของหนังสือแต่ละสาขาวิชา

3. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับบรรณารักษ์ในการวางนโยบายด้านคัดเลือก
และจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด ตลอดจนการคัดสรรงบประมาณการซื้อหนังสือแต่ละสาขาวิชา
ให้มีความสมดุลย์สอดคล้องกับการใช้น้ำหนังสือ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การใช้น้ำ	หมายถึง	การยืมออกในช่วงระยะเวลา 3 ปีการศึกษา (มิถุนายน 2526 - กุมภาพันธ์ 2529)
การไม่ใช้น้ำหรือไม่มีการใช้น้ำ	หมายถึง	ไม่มีการยืมออกในช่วงระยะเวลา 3 ปี การศึกษา (มิถุนายน 2526 - กุมภาพันธ์ 2529)
หนังสือ	หมายถึง	หนังสืออ่านทั่วไปในชั้นเปิด ไม่รวมถึงหนังสือนวนิยาย หนังสืออ้างอิง หนังสือจอง และหนังสืออ่านนอกเวลา
หนังสือแต่ละสาขาวิชา	หมายถึง	หนังสือที่แบ่งเนื้อหาวิชาจำแนกตามหมวดหมู่ของระบบ ทศนิยมดิวอี้
อายุของหนังสือ	หมายถึง	อายุของหนังสือจำแนกตามปีที่พิมพ์หนังสือ โดยกำหนดให้ หนังสือที่พิมพ์ในปีปัจจุบันมีอายุ 0 ปี และหนังสือย้อนหลังปี ปัจจุบันมีอายุเพิ่มขึ้นตามลำดับดังนี้ เช่น หนังสือที่พิมพ์ปีปัจจุบัน (2528) มีอายุ 0 ปี หนังสือที่พิมพ์ปี พ.ศ. 2527 มีอายุ 1 ปี หนังสือที่พิมพ์ปี พ.ศ. 2526 มีอายุ 2 ปี หนังสือที่พิมพ์ปี พ.ศ. 2525 มีอายุ 3 ปี
ห้องสมุด	หมายถึง	ห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขต- พัฒนการพระนครศรีอยุธยา

วิทยาเขตประเภทบริหารธุรกิจ

หมายถึง วิทยาเขตสังกัดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีว-
ศึกษาที่มีการเรียนการสอนเฉพาะด้านบริหารธุรกิจ ซึ่ง
มีอยู่ด้วยกัน 5 แห่ง คือ วิทยาเขตสระพงษ์สุวรรณารณ
วิทยาเขตบพิตรมุขสิกรวรรดิ วิทยาเขตบพิตรพิมุขมหาเมฆ
วิทยาเขตพลชัยการพระนคร และ วิทยาเขตพลชัยการ-
พระนครศรีอยุธยา

หนังสือที่มีเนื้อหาสอดคล้องหรือสัมพันธ์กับหลักสูตร หมายถึง หนังสือที่สามารถใช้ประกอบการ
เรียนการสอนตามหลักสูตรของ วิทยาเขตพลชัยการ -
พระนครศรีอยุธยา